

методу аналізу того, наскільки певне рішення службової особи щодо розроблення й використання відомчої інформаційної системи сприяє розв'язанню завдань інформатизації або якою є ефективність витрачених коштів. При цьому остання має визначатися не класичним шляхом – збільшення матеріальних активів певної установи, якість та вартість придбаної техніки або виконаних робіт, а з урахуванням того, наскільки відповідні витрати сприяли створенню загального інформаційного поля, забезпечили економію коштів, які витрачаються на утримання управлінського апарату, допомогли виконанню завдань, що стоять перед певною установою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про національну програму інформатизації» від 04.02.1998 р. [Електронний ресурс] // Управління комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>.
2. Котляр А. Україна посідає місце [Електронний ресурс] / А. Котляр // Дзеркало тижня. – 2011. – № 29. – Режим доступу : <http://dt.ua/articles/86389>.
3. Бутусов Ю. Електронна соціальна карточна гра. Посібник із розпилення мільярдів [Електронний ресурс] / Ю. Бутусов // Дзеркало тижня. – 2010. – № 43. – Режим доступу : <http://dt.ua/articles/61519>.
4. Бутусов Ю. Михайло Бродський: «За державні документи бізнес платить приватним структурам вісім мільярдів на рік» [Електронний ресурс] / Ю. Бутусов // Дзеркало тижня. – 2010. – № 37. – Режим доступу : <http://dt.ua/articles/61191>.
5. Бутусов Ю. Держава 2.0 чи Держава.gov? [Електронний ресурс] / Ю. Бутусов // Дзеркало тижня. – 2010. – № 31. – Режим доступу : <http://dt.ua/articles/60954>.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ НАРКОТИКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ВСЕСВІТНЬОЇ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Кириченко Олег Вікторович,
начальник кафедри оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук доцент

Поливанюк Василь Дмитрович
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук доцент

Міщанинець Олексій Миколайович

Використання злочинцями у протиправній діяльності мережі Internet, зокрема під час незаконного розповсюдження наркотичних засобів, набуло сьогодні масштабних негативних тенденцій. Наркоділками відразу були позитивно оцінені технічні можливості використання у протиправній діяльності такого зв'язку, в першу чергу, можливість у будь-якій точці країни та час зв'язатись зі співучасником, при цьому зберігається анонімність абонентів-користувачів мережі Інтернет, адже на відміну від стільникового телефонного зв'язку комп'ютер (ноутбук) не завжди можливо запеленгувати та визначити його місцезнаходження (відповідно й користувача), адже для виходу в Інтернет можуть використовуватись портативні пристрої у різноманітних місцях, де є можливість підключення до мережі, що набагато спрощує вчинення протиправних діянь та впровадження у злочинну діяльність таких засобів зв'язку.

Останнім часом все частіше мережа Інтернет стала використовуватись злочинцями ще як засіб платежу за вчинення різноманітних протиправних діянь, у т.ч. й для оплати при збуті наркотичних засобів.

Характерною особливістю таких протиправних операцій є їх міжрегіональний характер: особа, яка замовляє наркотичні засоби, може перебувати в одному районі (міста чи регіону), особа, яка робить закладку наркотичних засобів – у другому районі (міста чи регіону), а процес легалізації отриманих від незаконного обігу наркотичних засобів коштів – у третьому.

Таким чином, наркоділки розуміють, що знаходячись у різних регіонах держави і навіть району (міста), вони ускладнюють викриття своєї протиправної діяльності, оскільки у більшості випадків їх особа не відома покупцям наркотичних засобів, не кажучи про правоохоронні органи, у зв'язку з використанням для спілкування мережі Інтернет з одночасним проведенням конспіративних зустрічей членів наркоугруповання тільки у визначених місцях та часу, що не дає змоги правоохоронцям фіксувати їх зустрічі.

До способів використання комп'ютерних технологій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів відносяться такі: 1) приховування інформації щодо поставок партій наркотиків шляхом криптографічного кодування електронних посилянь; 2) шифрування інформації щодо номерів банківських рахунків, баз даних фінансових активів, способів зв'язку зі співниками, даних обліку торгівельних операцій; 3) шляхом використання неконтрольованих засобів електронного зв'язку для передачі інформації, безпосередньо пов'язаної з проведенням незаконних операцій, у тому числі за допомогою чат-кімнат в Інтернет з обмеженим доступом; 4) "відмивання" доходів від наркобізнесу за допомогою електронних платежів.

Сучасні технології міжнародної е-комерції дозволяють легко переміщувати по світу великі суми грошей, залишаючись при цьому прозорими для фіскальних органів. Використання смарт-карток й он-лайн – механізмів при здійсненні банківських операцій мінімізує особисті контакти між

співробітниками банківських установ і клієнтами, а отже, знижує спроможність механізмів перевірки законності фінансової діяльності.

Як правило створення наркоділками злочинної схеми по безконтактному збуту наркотичних засобів з використанням мережі Інтернет здійснюється через створення та реєстрацію в українському або іноземному сегментах Інтернет сайтів-фантомів, як правило, під вигаданим ім'ям.

Наприклад: <http://old.com.ua/lj/mbt.html>

The screenshot shows a website for 'Магазин веселой травы' (Happy Weed Store). The page includes a product listing for 'марихуанона, т.е. план.' (marijuana, i.e. plan.) priced at 50 грн. for 1.5 korabliya. There are buttons for 'КУПИТЬ' (BUY) and 'ПРОБА (5 грн.)' (TRIAL (5 грн.)). A disclaimer states that the site is not affiliated with old.com.ua. A FAQ section lists questions like 'Почему лучше брать у нас?' (Why is it better to buy from us?). A table at the bottom provides information for first-time buyers, regular smokers, and long-term smokers.

Вы хотите курнуть первый раз. МБТ - самый классный вариант. Никто не узнает где, когда и как вы получаете план. Вам не нужно наводить справки от том, где	Курите регулярно, но есть сложности с покупкой. Если вы покупаете через цепь посредников и вас слегка при этом разводит не только на деньги но и на	Курите постоянно. Ну тогда вам точно нужно брать у нас. Классный план за 35 грн. корабль вы в Киеве не найдете. Кроме того мы обеспечиваем полную
---	---	---

Фрагмент сторінки магазину “веселої травички”

Проаналізувавши зміст і спрямованість віртуального наркотичного міні-маркету, можливо дійти деяких висновків.

1. Як бачимо, на Інтернет сторінці представлено справжню систему пропозиції (пропонування) першої наркотичної проби за мізерну платню з одночасним пропагуванням наркоспоживання.

2. Віртуальні наркоділери, користуючись безконтрольністю зі сторони правоохоронних органів в Україні Internet-сегментом, дохідливо й наполегливо доводять переваги зниження кримінального переслідування при придбанні наркотичних засобів у віртуальному магазині.

3. Злочинці представляють, а й по суті вміло нав'язують, безпечно придбання незаконного наркотичного засобу, що є додатковою детермінантою реалізації наркооперацій в Мережі.

4. Наркаторговці вміло спрямовують маркетинг на три основні категорії наркоспоживачів, спрямованих, відповідно, на “дегустаторів”; на регулярних, але без сформованої залежності осіб.

5. Дається повний інструктаж (заздалегідь спланований і продуманий) здійснення оборудки – тобто, безконтактного організованого збуту наркотичного засобу.

6. Чітко простежується переманювання клієнтів з ринку традиційного контактного збуту, де зустрічаються наркаторговець + наркоспоживач, до ринку віртуального наркобізнесу, де ніколи не зустрінуться основні агенти традиційної наркаторгівлі: продавець і покупець при безпосередньому фізичному контакті, що нівелює ризики переслідування та затримання правоохоронцями.

Аналізуючи способи маскуванню та приховування безконтактного збуту наркотичних засобів з використанням мережі Інтернет, слід зазначити, що:

- під час таких злочинних діянь покупець наркотичних засобів не знає в обличчя збувальника та безпосередньо не контактує з ним під час збуту наркотичних засобів;

- відсутність фактів фізичної передачі коштів в обмін на наркотичні засоби з рук в руки між збувальником та покупцем унеможливує здійснення оперативної закупівлі;

- у поле зору працівників правоохоронних органів не завжди попадають фігуранти (а тільки є доменне ім'я веб-сайту, через який здійснюється зв'язок), а їх особистість залишається невідомою на початковому етапі оперативної розробки.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Климчук Олександр Олександрович
завідувач спеціальної кафедри Національної академії СБ України
кандидат юридичних наук, доцент

Кібербезпека в останні роки висувається на провідне місце серед складових інформаційної безпеки, що пояснюється швидким розвитком інформаційних технологій та можливості використання їх у злочинних цілях. Однією з найрозвинутіших інформаційно держав, поряд із США, Японією та Німеччиною на сьогодні є Великобританія. Тут також спостерігається небезпечна тенденція, пов'язана із збільшенням технічної і технологічної безпеки від транскордонних проявів кіберзлочинності. Щорічні втрати змушують владу Великобританії активно вкладати в сили і засоби на створення та розвиток програм із забезпечення безпеки інформації від кібернетичних посягань. І Великобританії у цілому вдається досягати стану захищеності від кіберзагроз, основується на низці нормативно-правових актів, які становлять базис такої діяльності.